

So eru vit aftur her.

Nú er stundin skjót komin at senda jólahort, u mtey skulu koma fram áðrenn jól.

Skalt tú senda eitt kort tí Kina, er longu ov seint; men tú kanst enn núa at senda bræv og pakkar til t.d. Danmarkar, um tú gerst tað áðrenn 14.12. Føroyum er freistin 19.12. Vit vísja í dag nokur dæmi um, hvussu tú sjálvur kanst gera tiri egna jólahort; tí einki er hjá móttakarum sum at fáa eitt heimgjort kort. Kanska skalt tú senda

eina jólahelsan til onkran, sum býr uttanlands? Stuttligt hevði verð at skriva «gledilig jól og gott nýggjár» á teirra eigna máli. Skiltur tú, hvørj mál inu eru, sum standa á næstu síðu? Royn at gita! Um tað ikki eydnast tær at gita olt, kanst tú hyggja á síðu ?

Ofta eru nóg jólahort at skriva, og endin á bókunum kann týskast fjarur, men frá Erhard úr USA hevur ónd datt val

JÓLAFYRIBRIGDI

Jólahort

Fyrsta jóla- og nýggjarskortið í heiminum var prentað og útgivið í Onglandi í 1843. Hetta vóru bert trý ár eftir, at frimærkið var upptunið. Vð idnarkollveitingini, sum fór fram um hetta mundið, var jarnbreystandi í Onglandi og í Europu annars úthygt. henda gongdin kann sigast at hava verið ein av hovudsorsoknum, til at jólahort - og annar postur sum held -

Jólamerki

gjørdist møguligt. Tí hvat er eitt postverk uttan eitt vald úthygt samdrøslu net? Tó fóru at ganga meir enn fjórðings øld, áðrenn jólahort vóru valigt í Norðanlondum.

MUMMUDALURIN

Mummur eru eitt slag av trøllum, sum liva saman við øðrum djúrum og onessligir. So legði hann teir á skorsteinin, suftað og skavali víðari. At enda koma han fram á taklúkuna. «Ná, har var bon», segði Hermulín. «Og har níðri liggja tey og sova og sova og sova. Meðan vit onnur arbeida okkum um koll, bara tí at jólni eru í nánd».

Hann kleyv upp á lakuna, og tá hann ikki mintist, um hon gekk inn eftir ella út eftir, trældu hann varsliga upp á bana. Hon reyk inn ígjøgnum ó ghermlin skramblandi niður í kava og myrur og alt tað, Mummur havið geymt til seinni.

Nú gjørdist Hermulín rættliga argur, og har afturat minnst hann ikki, hvar hann hevði lagt votturarnar. Hesar votturarnar var hann serliga góður við. Hann trampaði oman gjøgnum trapparnar, skreiddi húrdu upp og rúpti firtin: «Jól eru í hondum! Eg eri móður av týkkara sovarni, og nú kunnu jólni koma áðrenn vit vita

nar ó gharvut í gjøgnum lukuna. «Mamma vakna!» rúpti Mummurtrólið bangði, «okkurt ræðligt er hent. Tey kalla tað jól!» Hvat er tað fyrri nákað? spurdi mammann og stakk trýnið fram. «Eg veit ikki rættliga» segði sonurin. «Men onki er líligt, okkurt er vekk og olt øru á gosi. Kanska er tað aftur vatnfløið.» Hann skumpaði spakuliga undir Snorkugentuna og teskaði: «Tú skalt ikki vera bangin, men tað er hent nákað ræðligt.» «Simndi tykkum.» segði Mummupápi, «simndi tykkum.»

So fór hann yvir og trekti klókkuna upp. Hon hevði staðst síðani okkurt í oktober. Tey fylgdu sporinum

hjá Hermulanum upp á loft og krupu út á tak á Mummibúsinum. Himmalin var bláur sum vant, so onki eldgos kundi vera orsøkin til ófrónu hesu ferð. Men dalurin var fullur av vatnum vatti - fjellini, tréini, áin og alt húsð. Og tað var kalt, kaldari enn í apríl. «Er hetta tað, sum verður upp kallað jól?» spurdi Mummupápi ovtarin. Hann fekk sær upp í fullan labba av vatti og hugdi at tí. «Man hetta vera vaksað upp úr jørðini?» spurdi gentan, «hon segði: «adrænn tað verður myrkt.» Tað vandamikla kemur í kvøld.»

«Tá er helst nýðugt við einum granntrei fyrri at klára seg.» segði Mummupápi, «segði skjóti onki!» «Táð geri og heldur ikki.» segði Mummumamma, «men lat-til tykkum í turri klæði og

stýlar, tá tit fara út eftir granntreim. So royni eg at kynda imbein.»

Teir gingu varliga og við stutsum beinum, og hugdu alatiðna upp í loft. Íl var hjá teimum at vita, nær næsti dúngrin var vantandi. Hóast tað at vandamikla hötti, avgjærd Mummupápi, at hann ikki fór at taka eitt v sínum egna granntreim, tí tey var hann so eyður um. Í staðin kleyv hann upp um skildi hjá Gavsumi, og valdi eitt stórt granntreim, sum, hon kortini ikki mundi hava stórvægis gagna av. «Heldur tú, at tað er meiningin, at vit skulu goyma okkum í tí.» spurdi Mummurtrólið. «Tá veit eg ikki.» segði Mummupápi og hugdi av grumdi. «Eg skjóti ikki eitt vet av tí heldi.» Teir vóru næstan

komnir til anna, tá Gavsan kom leypandi móti teimum við lóvinginum fullum av posum og paknum. Hon var sprøttareyð í andliti og á gosi og náði tianhetur ikki at kenna træði hjá sær aftur. «Her er nógv um at vera!» rúpti Gavsan, «so vorðin óvanda tindasvin skuldi ikki haft loyvi at og sum eg júst segði við Tristu, so líkist tað ongum.»

Eitt lítið djór sat í sofini og fekk sær ein teimum. Tað hevði stíð uttanfyri í kavannum og sá so ússallt út, at Mummumamma hevði bjóðað tí innar. «Ja, her er so granntreid» segði Mummupápi, «hvødu vit nú bara vitad, hvat tað skal brúkast til. Gavsan víldi vera við, at tað skuldi pinntast.»

«So stór klæði eiga vit ikki.» segði Mummumamma stúrin.

«Hvat man hon hava meint við?» «Sum tað er vakurt.» segði tað lítið djór, og setti tað í halsin av berum smádrin, og angaði at tað nákrantið hevði hattað sær at sagt nákað. «Víst tú, hvussu granntreid skal pinntast?» spurdi Snorkugentan. Djór íð rúndi og teskaði: «Vð vøkurlitum. So vøkrun sum til ber. Tað havi eg hoyrt.» So gjørdist tað aftur, so so óvurðandi smádrin, skuldi labbarar fyrri andlitið kappaði tekoppum og hvart út gjøgnum húrdu.

«Nú mugeti tað vera stilla einu leita, og tí hugsi.» segði Mummupápi, «um granntreid skal gerast so vakurt sum gjørligt, kann tað ikki vera aetlanin, at vit skulu goyma okkum fyrri tí vandamikla, men heldur, at

skip, sum skal sigla teir til Hálends við øllum jólagjøgnum. Eina stóra, reyða bok hevur Sinterklaas, har hann hevur skrivað navni upp á øli um teimum skikkiligestu børnum í Hálendi.

Løngu 5. desember verður Piet verð runt við hvørt húsð og sett eina kúru við jólagjøgnum á trappesteinin. Sama kvøldið savnast allar familja rundan um eitt stór køkubord, har gavurnar verða pakkaðar upp.

Hetta sama kvøldið, áðrenn berini fara til Hálends, seta tey tuffurnar hjá sær í vindeygabúllar av hogg og gularitum til hestir hjá Sinterklaas. Morgunin eftir, hevur hann verið og lagt góð gæti og smár pakkar í tuffurnar.

24-26. desember verður íkkert gosi so nógv hurtur. 24. er ein vanligur gerandisdagur, men lærd verður to í kirkju um kvøldið.

25 og 26. eru helligdagar. Á Jólatrið verður tendur á fyrri fyrstu fæð jóladagur verður ein, og berini eina góðgæti av jólatrænum.

«Hygg at granntreim sum.» segði mostri Hermulín. «Men tí hava esini at tað verði sjálvsom. Ná, eg pynta tað við øllum tí vakra tey kundu finna tey perlahóndur hjá Mummurtrólið ovtarin. «Eta tey esini!»

Mosturin lærdi ikki eftir. «Haldi tí, at tað ber til at klára seg uttan jólamat?» segði hon óttalísi, sum Mummumamma hevði fingið frá Mummupápi.

«Vøkk komu við tí vakrastu tey kundu finna fyrri á blókka tær ólætliga vetrar krefurnar. Tá træð var pyntað kom mostri Hermulín aftur framvið á sleduni. Nú fór hon hin vegin, og hevði um gjørligt upp aftur meira skuld.

Framhald á síðu 14

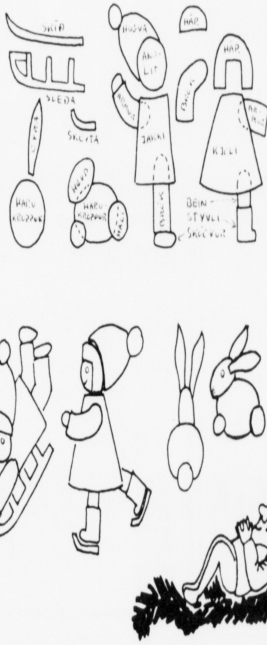
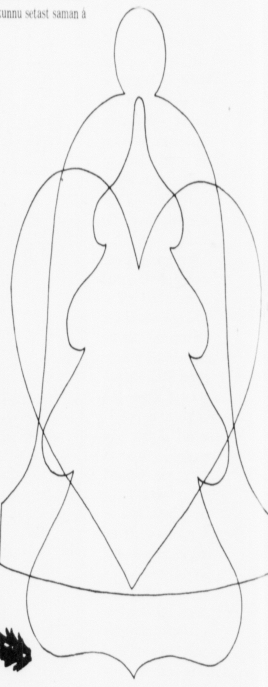
Post- og til- og frá-kort

Tá ið tú skalt gera eitt jólahort, er best at nýta kartonpappir. Tað kann vera hvitt, reytt, grønt ella sum tær lystir. Úr pappirinum klip tú fleiri postkort, tey vanligastu eru umleið 15x21 cm til støddar, men tú kanst eisini gera alrar støddir og onnur smá. Her á síðuni sært tú t.d. eitt træ, eitt hjarta og eina klókku.

Tann enklasti hátturin at preya eitt jólahort er sjálvandi bert at tekna okkurt á við farvum. Tú kanst eisini bæði tekna og líma okkurt á kortið. T.d. tekna eitt andlit og líma tógv á til flaktur. Ella líma eina fina grangrein á og tekna eitt ljós á greinina.

ymšan hátt. Fyrst tekna tú smáni a á pergamentpappir, og síðani tekna tú tey av á kartonpappir og klipp tey út. Pappir ella filistykkin verða

klip út eftir pappsmánum o glimad á kortið. Til og frá-kort kunnu gerast á sama hátt. Síðani er bert at fara í gongd og nýta hugflogið.

JÓLAHALD Í FØROYUM FYR

Gledilig jólafest

Í jóladag vinstu øl hvørj um øðrum gleðlig jól, tí ta vóru jólni komn. Ymski er tó, hvussu halsian hevur verið sagn ígjøgnum tuffurnar. Fyrr var valigt at siga «gledilig jólafest». Hetta er seinni broytt til «gledilig jól», sum flest øll munnu siga í dag.

Jólapostur

Íkkert mundi tað vera van-

ligt at senda nógvan jólapost fyrr í tíðini. Okkurt kortið kom tað vegin fram. Sum vit greiddu frá í seinasta bláði, vóru ikki nógvar jólagjøgnav gívar. So samantíð hava jólapakkar, bræ og kort verið ein ómetaliga lítil mongd í mun til í dag.

Jólahelsanir

Ein tuffur varð byrjaður í 1937, sum fekk góða undirtektu. Hetta jóla jólahelsanir til sjóðskóla sum Danmark. Radio sendi

Nákað seinni fingu vit í Føroyum eina tuffur til hjarta eftir jólahelsanum, nevniliga eftir at Útvarpið kom í 1953. Tað vóru tey fastu, sum áttu útvarpið to ta, men so var lærd til teirra, sum áttu, at hjarta. Okkurt mundi vera truglutt í onkrari stovu, men ikki minni hugnaligt var tað.

JÓLAHALD Í ØÐRUM LONDUM

Hálend

Fyrstu dagarnar í desember er ofta mjerki og regn í Hálendi. Hetta kalla tey rættligt «Sinterklaas»-veður.

Sinterklaas (Sankta Niklús) er navn á jólamanninum í Hálendi. Sagnin sigur, at Sinterklaas býr í Spania saman við tænarum sínum, Piet. Hesin keypir dúngrar av gjøgnum fyrri Sinterklaas at byta millum børnin.

Tá ið er, stígar Sinterklaas upp á hvíta hest sín, og síðani fara hann og Piet umboð á eitt damp-

skip, sum skal sigla teir til Hálends við øllum jólagjøgnum. Eina stóra, reyða bok hevur Sinterklaas, har hann hevur skrivað navni upp á øli um teimum skikkiligestu børnum í Hálendi.

Løngu 5. desember verður Piet verð runt við hvørt húsð og sett eina kúru við jólagjøgnum á trappesteinin. Sama kvøldið savnast allar familja rundan um eitt stór køkubord, har gavurnar verða pakkaðar upp.

Hetta sama kvøldið, áðrenn berini fara til Hálends, seta tey tuffurnar hjá sær í vindeygabúllar av hogg og gularitum til hestir hjá Sinterklaas. Morgunin eftir, hevur hann verið og lagt góð gæti og smár pakkar í tuffurnar.

24-26. desember verður íkkert gosi so nógv hurtur. 24. er ein vanligur gerandisdagur, men lærd verður to í kirkju um kvøldið.

25 og 26. eru helligdagar. Á Jólatrið verður tendur á fyrri fyrstu fæð jóladagur verður ein, og berini eina góðgæti av jólatrænum.

«Hygg at granntreim sum.» segði mostri Hermulín. «Men tí hava esini at tað verði sjálvsom. Ná, eg pynta tað við øllum tí vakra tey kundu finna tey perlahóndur hjá Mummurtrólið ovtarin. «Eta tey esini!»

Mosturin lærdi ikki eftir. «Haldi tí, at tað ber til at klára seg uttan jólamat?» segði hon óttalísi, sum Mummumamma hevði fingið frá Mummupápi.

«Vøkk komu við tí vakrastu tey kundu finna fyrri á blókka tær ólætliga vetrar krefurnar. Tá træð var pyntað kom mostri Hermulín aftur framvið á sleduni. Nú fór hon hin vegin, og hevði um gjørligt upp aftur meira skuld.